

Asia: VN/18946/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit esityksen lakipykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikossa mainitussa asiassa. Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi lakia valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (jäljempänä laki opinto- ja tutkintorekistereistä) ja lakia vapaasta sivistystyöstä. Ensiksi mainittua muutettaisiin siten, että sivistystyön ylläpitäjille säädettäisiin mahdolliseksi tallentaa vapaan sivistystyön vapaatavoitteisen koulutuksen suoritustietoja opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain mukaiseen tietovarantoon. Tallentaminen edellyttäisi aina opiskelijan pyyntöä. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi oppivelvollisuuskoulutukseen liittyvä tallentamisvelvollisuus kansanopistossa järjestettävästä koulutuksesta, jossa noudatetaan kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaisia aikuisten maahanmuuttajien kotoutuskoulutuksen opetussuunnitelman perusteita tai Opetushallituksen laatimaa maahanmuuttajille tarkoitettun koulutuksen opetussuunnitelmasuosituksia.

Lisäksi esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi vapaasta sivistystyöstä annettua lakia siten, että se sisältäisi säännöksen siitä, kuinka tietovarantoon tallennettavien vapaatavoitteisten koulutusten laajuus määritellään opintopisteinä ja kuinka opiskelijan osaaminen arvioidaan.

Kun tämän esitysluonnoksen lausuntokierros on käynnistetty, esitysluonnos on ollut riippuvainen oppivelvollisuuden laajentamista koskevan hallituksen esityksen (HE 173/2020 vp) hyväksymisestä eduskunnassa. Tämän vuoksi esitysluonnokseen on merkitty myös sellaisia muutosehdotuksia, joita ei tulla esittämään, jos lakimuutokset hyväksyttäisiin jo osana hallituksen esitystä 173/2020. Oppivelvollisuuslaki (1214/2020) ja eräät siihen liittyvät lait on eduskunnassa hyväksytty eräin muutoin. Tasavallan presidentti vahvisti oppivelvollisuuslain ja siihen liittyvät muut lakimuutokset 30.12.2020 tulemaan voimaan 1.8.2021, joka olisi myös käsillä olevassa esitysluonnoksessa ehdotettavien muutosten voimaantulopäivä.

Koska oppivelvollisuuslain yhteydessä muutettu opinto- ja tutkintorekistereistä annettu laki on hyväksytty 2, 3, 4.1 ja 5 §:n osalta sellaisenaan, käsiteltävässä esitysluonnoksessa varmuuden vuoksi ehdotetut pykälämuutokset jätetään pois tämän lausunnon tarkastelusta.

Oikeusministeriö esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa.

Henkilötietojen käsittelyä koskeva sääntely

Kuten edellä on todettu, esitysluonnoksessa ehdotetaan henkilötietojen käsittelyä koskevaa erityissääntelyä. Esitykseen sisältyvät säännösehdotukset kuuluvat yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalan piiriin. Lähtökohta on, että tietosuoja-asetus on suoraan sovellettavaa ja sellaisenaan velvoittavaa lainsäädäntöä. Asetuksen puitteissa on kuitenkin mahdollista antaa tai pitää voimassa kansallista lainsäädäntöä, jolla tarkennetaan tai täsmennetään asetuksen sisältöä.

Kansallisen liikkumavaran käytöstä

Kansallinen liikkumavara pohjautuu keskeisiltä osin tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c ja e alakohtiin, eli tilanteisiin, joissa henkilötietojen käsittely perustuu rekisterinpitäjän lakisääteiseen tehtävään (c alakohta) tai jos se on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi (e alakohta). Arkaluonteisten henkilötietojen osalta liikkumavara perustuu tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan alakohtiin. Lisäksi asetuksessa on useita artiklakohtaisia tarkennuksia kansallisesta liikkumavarasta. Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan kansallinen lainsäädäntö voi sisältää erityisiä säännöksiä, joilla mukautetaan asetuksen sääntöjen soveltamista, jos kansallinen liikkumavara perustuu asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c tai e alakohtaan.

Esitysluonnoksessa pääasiallisia vaikutuksia koskevassa osiossa on tunnistettu (s. 10) käsittelyn perustuvan yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan. Esitysluonnoksessa ehdotettu käsittely olisi sallittua silloin, kun se on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi. Oikeusministeriön käsityksen mukaan kansallista liikkumavaraa ehdotetaan käytettäväksi ainakin opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 4 §:n 5 momentissa, 9 a §:ssä ja 9 d §:ssä.

Perustuslakivaliokunta on ottanut tietosuoja-asetuksen jälkeisessä lausuntokäytännössään kantaa henkilötietojen käsittelyä koskevan erityissääntelyn tarpeeseen. Valiokunta on todennut, että henkilötietojen suojan toteutuminen tulisi jatkossa ensisijaisesti taata yleisen tietosuoja-asetuksen ja sitä täydentävän ja täsmentävän tietosuojalain nojalla. Valiokunta on myös korostanut, että kansallisen erityislainsäädännön säätäminen tulisi varata vain tilanteisiin, joissa se on yhtäältä sallittua tietosuoja-asetuksen kannalta ja toisaalta välttämätöntä henkilötietojen suojan toteuttamiseksi perustuslainmukaisella tavalla (kts. tarkemmin erityisesti PeVL 14/2018 vp, s. 3 ja PeVL 2/2018 vp, s. 5). Perustuslakivaliokunnan mukaan tietosuoja-asetuksen yksityiskohtainen sääntely mahdollistaa myös viranomaistoiminnan sääntelyn osalta aikaisempaa sääntelymallia huomattavasti yleisemmän, henkilötietojen suojaa ja käsittelyn perusteita sääntelevän lakitasoisen sääntelyn (kts. PeVL 14/2018, s. 4). Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen lausuntokäytännön mukaisesti hallituksen esityksessä on erityisesti perusoikeuksien kannalta merkityksellisen sääntelyn osalta syytä tehdä selkoa kansallisen liikkumavaran alasta. Oikeusministeriö katsoo, että esitysluonnoksen säätämisyjärjestystä koskevassa osiossa tulee jatkovalmistelun yhteydessä ottaa huomioon edellä keskeisimmiltä osiltaan kuvattu perustuslakivaliokunnan perustuslain 10 §:ä koskeva lausuntokäytäntö ja tehdä selkoa kansallisen liikkumavaran käytöstä.

Erytyisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien henkilötietojen käsittelystä

Esitysluonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa (s. 18) todetaan, että tietovarantoon tallennettavat tiedot eivät lähtökohtaisesti olisi luonteeltaan arkaluonteisia. Perustelujen mukaan on kuitenkin mahdollista, että henkilön osallistuminen esimerkiksi alkoholista irti pääsemiseen tai avioeron hoitamiseen liittyvälle kurssille voi antaa henkilön yksityiselämästä epäsuoria vihjeitä, joita henkilö ei haluaisi julkisesti nähtäville. Jokin kurssitieto voi antaa epäsuoran vihjeen myös henkilön poliittisista mielipiteistä tai uskonnollisesta tai filosofisesta vakaumuksesta. Tämän vuoksi onkin ehdotettu, että tietojen tallentaminen tietovarantoon olisi sidottu henkilön antamaan pyyntöön. Ketään ei velvoitettaisi tallentamaan vapaassa sivistystyössä suorittamiaan kursseja tietovarantoon.

Henkilötietojen käsittelyn kohdistuessa yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa tarkoitettuihin erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluviin tietoihin, tulee käsittelyssä täyttyä jokin 9 artiklan 2 kohdassa luetelluista tilanteista. Koska perustelujen mukaan erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittely on mahdollista, tulee esityksen perusteluissa tunnistaa, mihin yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan alakohtaan tai alakohtiin mahdollinen käsittely perustuisi, huomioiden myös sen, että kansallisen tietosuojalain (1050/2018) 6 §:ssä säädetään myös em. artiklaa täydentävästi ja täsmentävästi eräiden erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittelystä.

Perustuslakivaliokunta on painottanut arkaluonteisten tietojen käsittelyn aiheuttamia uhkia.

Valiokunnan mielestä arkaluonteisia tietoja sisältäviin laajoihin tietokantoihin liittyy tietoturvaan ja tietojen väärinkäyttöön liittyviä vakavia riskejä, jotka voivat viime kädessä muodostaa uhan henkilön identiteetille (PeVL 13/2016 vp, s. 4, PeVL 14/2009 vp, s. 3/1). Myös EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan erityisiä henkilötietoja, jotka ovat erityisen arkaluonteisia perusoikeuksien ja -vapauksien kannalta, on suojeltava erityisen tarkasti, koska niiden käsittelyn asiayhteys voisi aiheuttaa huomattavia riskejä perusoikeuksille ja -vapauksille. Valiokunta on tämän johdosta kiinnittänyt erityistä huomiota siihen, että arkaluonteisten tietojen käsittely on syytä rajata täsmällisillä ja tarkkarajaisilla säännöksillä vain välttämättömään (ks. esim. PeVL 3/2017 vp, s. 5). Tällaista rajausta on valiokunnan uudemmassa käytännössä pidetty säätämisyjärjestyskysymyksenä (ks. esim. PeVL 15/2018 vp, s. 40). Oikeusministeriö huomauttaa, että jatkovalmistelun yhteydessä säätämisyjärjestysperusteluita on täydennettävä huomioimalla edellä esitetty perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö.

Pyytäminen tietojen tallentamiselle

Esitysluonnoksen 9 d §:n mukaan vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitetun oppilaitoksen ylläpitäjän on tallennettava tietovarantoon seuraavat tiedot mainitun lain 6 b §:n edellytykset täyttävässä, muussa kuin mainitun lain 7 a luvussa taikka oppivelvollisuuslain 5 §:n 2 momentissa tarkoitetussa koulutuksessa olevista opiskelijoistaan edellyttäen, että oppilaitoksen ylläpitäjä on päättänyt tarjota tietovarantoon tallentamista koulutukseen osallistuville opiskelijoille ja opiskelija pyytää tietojen tallentamista: 1) koulutuksen nimi ja koulutuksen laajuus; 2) koulutuksen päättymispäivä; 3) osaamisen arviointi. Esitysluonnoksessa on perusteltu, että laissa käytettäisiin opiskelijan tahdonilmaisusta termiä pyytäminen sen selkeyttämiseksi, että kyseessä ei olisi tietosuoja-asetuksen mukainen suostumusperusteinen henkilötietojen käsittely.

Oikeusministeriön käsityksen mukaan laissa käytetty terminologia ei automaattisesti tarkoita, etteikö käsittely voisi tosiasiallisesti perustua yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitettuun suostumukseen. Vaikuttaa siltä, että laajaa Koski-tietovarantoa koskeva rekisterisääntely perustuu yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan, mutta yksittäistä rekisteröityä

koskeva henkilötietojen käsittely, jossa rekisteröity vapaaehtoisesti pyytää tietoja tallennettavaksi tietovarantoon perustuisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan a alakohtaan, ja rekisteröidyn oikeudet määräytyisivät a alakohdan perusteella. Rekisteröidyllä olisi siten muun muassa oikeus peruuttaa antamansa suostumus ja saada suostumusperusteiseen käsittelyyn liittyvät henkilötiedot poistetuksi.

Esitysluonnoksessa todetaan myös, että oppilaitoksen ylläpitäjän olisi säilytettävä tietojen tallentamista koskeva pyyntö ja mahdollinen hyväksyntä pysyvästi, jotta se voisi osoittaa tietojen tallentamisen perustuneen niihin. Pyyntöön pysyvä säilytysvelvollisuus vaikuttaa myös olevan hyvin lähellä yleisen tietosuoja-asetuksen 7 artiklan 1 kohtaa, jonka mukaan rekisterinpitäjän on pystyttävä osoittamaan, että rekisteröity on antanut suostumuksen henkilötietojensa käsittelyyn. Oikeusministeriö huomauttaa, että ehdotetun 9 d §:n käsittelyperusteteen valintaa on jatkovalmistelun yhteydessä perusteltava yksittäisen rekisteröidyn henkilötietojen käsittelyn näkökulmasta tarkemmin.

Käsitteistöä

Oikeusministeriö on hallitusten esitysten 173/2020 vp ja 174/2020 vp yhteydessä lausunut eduskunnan sivistysvaliokunnalle tarpeen tarkentaa ja arvioida valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain osittain jo voimassa olevia säännöksiä, erityisesti teknisen käyttöyhteyden osalta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on edellä mainittujen lausuntojen johdosta sivistysvaliokunnalle antamissa vastineissaan 24.11.2020 ja 3.12.2020 todennut, että käsitteistön päivittämistarve voitaisiin arvioida seuraavan kerran opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lakia koskevan muutoksen yhteydessä.

Voimassa olevan lain 3, 5 23, 24, 29 ja 30 säädetään tietojen käsittelystä teknisen käyttöyhteyden avulla. Nyt eräiltä osin muutettavaksi ehdotetaan 29 §:ä. Voimassa olevan 29 §:n 3 momentin kahden ensimmäisen virkkeen mukaan viranomaiset saavat palvelusta tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla. Opetushallitus voi avata teknisen käyttöyhteyden sellaiselle viranomaiselle, jolla tämän tai muun lain nojalla on oikeus käsitellä tietoja. Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019, jäljempänä tiedonhallintalaki) voimaantulon jälkeen teknisen käyttöyhteyden käsitteestä on ollut tarkoitus luopua. Tiedonhallintalain yhteydessä kumottiin useita erityislainsäädännön säännöksiä, jotka koskivat teknisen käyttöyhteyksien avulla tapahtuvaa tietojen luovuttamista. Oikeusministeriö katsoo, että lakiehdotuksessa olisi syytä käyttää yhtenäistä käsitteistöä tiedonhallintalain kanssa. Jatkovalmistelun yhteydessä olisi tarpeen arvioida, tulisiko edellä mainituissa pykälissä kyseeseen tiedonhallintalain 22 §:ssä tarkoitettu tekninen rajapinta vai 23 §:ssä tarkoitettu katseluyhteys, ja olisiko pykälien terminologia tarpeen päivittää vastaamaan tiedonhallintalakia.

Muut huomiot

Vaikka nyt käsillä olevassa esitysluonnoksessa ei ehdoteta muutoksia yhteisrekisterinpitoa koskeviin säännöksiin, oikeusministeriö toteaa niitä koskevista säännöksistä seuraavaa. Voimassa olevien yhteisrekisterinpitoa koskevien 5 §:n 2 momentin ja 18 §:n 2 momentin mukaan Opetushallitus vastaa muista yleisessä tietosuoja-asetuksessa rekisterinpitäjälle säädetyistä velvollisuuksista ja 24 §:n 2 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa muista yleisessä tietosuoja-asetuksessa rekisterinpitäjälle säädetyistä velvollisuuksista. Tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 79

kohdassa todetaan, että rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojeleminen sekä rekisterinpitäjien velvollisuudet ja vastuut esimerkiksi valvontaviranomaisen suorittaman seurannan ja niiden toteuttamien toimenpiteiden yhteydessä edellyttävät, että asetuksessa säädetyt vastuualueet jaetaan selkeästi myös silloin, kun kyse on yhteisrekisterinpitäjistä.

Perustuslakivaliokunta kiinnitti oppivelvollisuuden laajentamista koskevassa lausunnossaan (PeVL 43/2020 vp) huomioita opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain henkilötietojen käsittelyä koskevaan sääntelyyn. Perustuslakivaliokunnan omaksuman kannan mukaan sääntelyn selkeyteen on syytä kiinnittää erityistä huomiota perusoikeuskytkentäisessä sääntelyssä, joka koskee luonnollisia henkilöitä heidän tavanomaiseen elämäänsä kuuluviin toiminnoissa (ks. myös PeVL 45/2016 vp, s. 3, PeVL 41/2006 vp, s. 3/II). Valiokunta on kiinnittänyt huomiota yleisemmin myös henkilötietojen käsittelyä koskevan sääntelyn epäselvyyteen, raskauteen ja monimutkaisuuteen (ks. esim. PeVL 46/2016 vp, s. 6 ja PeVL 71/2014 vp, s. 3). Valiokunta muistuttaa, että henkilötietojen käsittelyä koskevassa sääntelyssä on muun ohella kyse perustuslain 10 §:ssä yksityisille ihmisille turvattujen oikeuksien toteuttamisesta (PeVL 31/2017 vp, s. 4).

Edellä todetun perusteella oikeusministeriö katsoo, että tässä yhteydessä olisi mahdollista arvioida, olisiko sääntelyn selkeyden vuoksi voimassa olevia yhteisrekisterinpitoa koskevia säännöksiä tarpeen tarkentaa siten, että säännöksen tasolla todettaisiin Opetushallituksen tai opetus- ja kulttuuriministeriön vastaavan muista rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisesta muuttamalla 5 §:n 2 momentin ja 18 §:n 2 momentin viimeisiä virkkeitä. Oikeusministeriö katsoo, että sääntelyä voisi tarkentaa 5 §:n 2 momentin ja 18 §:n 2 momentin osalta seuraavasti: Opetushallitus vastaa muista yleisessä tietosuojaa-asetuksessa rekisterinpitäjälle säädetyistä velvollisuuksista ja muista rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisesta. Edelleen sääntelyä voisi tarkentaa 24 §:n 2 momentin osalta seuraavasti: opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa muista yleisessä tietosuojaa-asetuksessa rekisterinpitäjälle säädetyistä velvollisuuksista ja muista rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisesta.

Yhdenvertaisuus ja kielelliset oikeudet

Luonnoksessa tarkastellaan esityksen yhteiskunnallisia vaikutuksia ja nostetaan esille mm. tiedon saatavuus ja saavutettavuus. Esityksen tavoitteena on, että kansalaiset saisivat tarvitsemansa opintosuoritus- ja tutkintotiedot Koski-tietovarannosta keskitetysti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti, ja myös ajasta ja paikasta riippumatta, mikä palvelisi eri väestöryhmiä. Esityksen mukaan Oma Opintopolku -palvelu ei nykyisessä versiossa täytä digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain (306/2019) mukaisia saavutettavuusvaatimuksia, mutta esitetyn lain voimaantuloon mennessä palvelusta on avautunut uusi versio, joka täyttää saavutettavuusvaatimukset. Esityksessä todetaan, että Oma Opintopolku on tarjolla suomen, ruotsin ja englannin kielillä, mutta ei esimerkiksi saamen kielellä. Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä yhdenvertaisuusvaikutuksia.

Suhdetta perustuslakiin ja säätämisympäristöä koskevassa kappaleessa tarkastellaan opiskelijoiden yhdenvertaisuutta siitä näkökulmasta, että kaikki oppilaitokset eivät välttämättä tarjoaisi mahdollisuutta tallentaa tietoja koulutuksista Koski-tietovarantoon (esim. haja-asutusalueilla, joissa etäisyydet ovat pitkiä ja oppilaitosten koulutustarjonta tai ruotsinkielisen koulutuksen saatavuus vähäisempää kuin kaupungeissa). Tällöin opiskelija voisi esittää ylläpitäjälle toiveen siitä, että ylläpitäjä alkaisi tarjota tietojen tallennusmahdollisuutta Koski-tietovarantoon tulevaisuudessa. Opiskelija voisi myös saada paperisen todistuksen opintosuorituksistaan oppilaitoksesta, kuten tälläkin hetkellä.

Oikeusministeriö pitää hyvänä ja kannatettavana esityksen tavoitetta siitä, että kaikki opiskelijan opinnot olisivat hänen niin halutessaan Oma Opintopolku-palvelussa katsottavissa. Oikeusministeriö pitää myönteisenä sitä, että esityksessä kiinnitetään huomiota opiskelijoiden kielellisiin oikeuksiin ja yhdenvertaisuuteen. Erityisen tärkeää on se, että Oma Opintopolku -palvelu on käytettävissä molemmilla kansalliskielillä, sillä sen kautta opiskelija hallinnoi itse Koski-tietovarannossa olevia tietojaan. On tärkeää, että palvelu todella toimii molemmilla kansalliskielillä, suomeksi ja ruotsiksi, myös käytännössä ja että järjestelmän käyttäjät voivat saada tukea tai apua järjestelmän käytössä tai mahdollisissa ongelmatilanteissa molemmilla kielillä.

Saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään saamelaisen oikeudesta käyttää saamen kieltä viranomaisessa. Sähköisen asioinnin mahdollistaminen myös saamen kielillä saamen kielilain soveltamisalaan kuuluvissa viranomaisissa nousee esille apulaisoikeuskanslerin tuoreessa Kela koskevassa ratkaisussa (OKV/1161/1/2018, <https://www.finlex.fi/fi/viranomaiset/foka/2019/20194846>). Ratkaisun mukaan saamenkielisen verkkoasiointimahdollisuuden puuttuminen loukkaa saamenkielisten yhdenvertaisuutta Kelan palvelujen saamisessa. Toimivalla verkkoasiointipalvelulla on erityisen tärkeä merkitys, kun kehitetään ja lisätään hallinnon digitalisaatiota. Saamelaisten kielellisten oikeuksien ja yhdenvertaisuuden kanssa ei ole sopusoinnussa se, että tämä palvelukanava on jäänyt saamenkielisten asiakkaiden ulottumattomiin. Apulaisoikeuskanslerin näkemyksen mukaan Kelan verkkoasiointipalvelun tärkeys ja digitalisaation hyödyllisyys korostuvat saamelaisten kotiseutualueella, koska alueella on pitkät välimatkat ja Kelan toimipaikkoja on vähän alueen maantieteelliseen kokoon nähden.

Oikeusministeriössä valmistellussa hallituksen kielilainsäädännön soveltamista koskevassa kertomuksessa 2017 nostettiin erityisesti esille kielellisten oikeuksien toteutuminen viranomaispalveluiden digitalisaation lisääntyessä. Jotta digitalisaation hyödyt saataisiin kaikkien käyttöön, on perus- ja ihmisoikeudet huomioitava jo aikaisessa vaiheessa. Tässä yhteydessä kielellisten perusoikeuksien toteutuminen on edellytys digitalisaation täysimääräiselle hyödyntämiselle. Toisaalta digitalisaatio voi myös mahdollistaa kielellisesti laajempaa ja parempaa viranomaispalvelua. Digitaalisia palveluita on kehitettävä rinnakkain suomen ja ruotsin kielellä sekä tarvittaessa saamen kielillä, jotta väestöryhmien yhdenmukainen kohtelu turvataan myös yhteiskunnan muuttuessa. Myös muut kieliryhmät tulisi huomioida ja tarjota heille kielellistä palvelua digitalisaation avulla. Saavutettavuus on tärkeää huomioida kehitettäessä digitaalisia palveluita. Palvelut ovat saavutettavia, kun jokainen voi osallistua yhdenvertaisesti niiden käyttöön. (Hallituksen kertomus kielilainsäädännön soveltamisesta 2017, s. 121-125).

Kommentit esityksen taloudellisten vaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia lakimuutoksen käytännön toteuttamiseen, kuten vapaatavoitteisen koulutuksen tallentamisen vaatimiin taloudellisiin vaikutuksiin?

-

Kommentit esityksen viranomaisvaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia lakimuutoksen käytännön toteuttamiseen, kuten vapaatavoitteisen koulutuksen tallentamisen vaatimiin teknologisiin edellytyksiin tai siihen, ettei esityksessä mainittuihin opintosuoritustietoihin sovellettaisi laissa valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017) säädettyä 10 §:ä eikä 29 § 2 ja 4 momentteja tietojen luovuttamisesta tietovarannosta?

-

Kommentit esityksen muihin vaikutusten arviointeihin

-

Kommentit esityksen tietosuoja- ja tiedonhallintavaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia lakimuutoksen käytännön toteuttamiseen, kuten opiskelijalta edellytettävään pyyntöön?

-

Muut kommentit

-

Suurpää Helka
OM

Jartti Petteri
Oikeusministeriö - Oikeusministeriö, demokratia- ja julkisoikeusosasto